

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2026/2563

นาย ช. กับพวกโจทก์ นางสาว ว. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1733, ป.วิ.พ. มาตรา 249, ป.วิ.พ. มาตรา 142, ป.วิ.พ. มาตรา 145, ป.รัชฎากร มาตรา 40

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ทั้งสองฟ้องตั้งประเด็นว่า จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายร่วมกับจำเลยที่ 2 และที่ 3 หาประโยชน์จากกองมรดกของผู้ตายด้วยการนำคลังสินค้าพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายออกให้จำเลยที่ 2 เช่าในราคาต่ำ แล้วจำเลยที่ 2 นำคลังสินค้าพิพาทออกให้จำเลยที่ 3 เช่าช่วง ทำให้กองมรดกของผู้ตายเสียหายต้องขาดรายได้ที่ควรจะได้รับ สภาพแห่งข้อหาตามคำฟ้องของโจทก์ทั้งสองจึงเป็นกรณีที่โจทก์ทั้งสองในฐานะผู้จัดการมรดกของผู้ตายฟ้องอ้างว่า จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกร่วมอีกผู้หนึ่ง นำเอาทรัพย์สินมรดกของผู้ตายไปหาประโยชน์แก่ตน และพวกโดยไม่มีสิทธิ ขอให้บังคับคืนเงินค่าเช่าดังกล่าวแก่กองมรดกของผู้ตายและขับไล่จำเลยทั้งสามจากคลังสินค้าพิพาท อันถือเป็นการฟ้องคดีเกี่ยวกับการจัดการมรดก ซึ่งมีอายุความ 5 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1733 วรรคสอง ดังนั้น แม้โจทก์ทั้งสองจะกล่าวบรรยายฟ้องอ้างการกระทำของจำเลยทั้งสามว่าเป็นการทำสัญญาโดยกลฉ้อฉลและละเมิดต่อโจทก์ทั้งสอง กรณีก็ไม่อาจฟังว่า สภาพแห่งข้อหาตามคำฟ้องเป็นมูลคดีละเมิดและกลฉ้อฉลอันมีอายุความ 1 ปี ตามข้ออ้างของจำเลยที่ 1 และที่ 2 และเมื่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 ให้การรับว่าโจทก์ทั้งสองทราบถึงการละเมิดและทราบตัวผู้จะพึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนก่อนวันที่ 11 เมษายน 2554 และโจทก์ทั้งสองฟ้องคดีนี้ในวันที่ 30 กรกฎาคม 2555 ซึ่งยังไม่เกินกำหนด 5 ปี คดีโจทก์ทั้งสองจึงไม่ขาดอายุความ โจทก์ทั้งสองฎีกาว่า จำเลยที่ 1 นำคลังสินค้าพิพาทออกให้เช่าในฐานะทายาทตามพินัยกรรม (ผู้รับพินัยกรรม) เงินค่าเช่าต้องกลับเข้าสู่กองมรดกของผู้ตาย สิทธิของจำเลยที่ 1 ตามคำพิพากษาศาลฎีกา (ในอีกคดีหนึ่ง) ต้องไปว่ากล่าวกันภายหลัง และหากจำเลยที่ 1 มีสิทธิถึงหนึ่งในค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทก็คงมีสิทธิได้รับจากค่าเช่าซึ่งจำเลยที่ 2 ชำระให้แก่จำเลยที่ 1 ทั้งความเป็นหุ้นส่วนก็เป็นเรื่องเฉพาะตัว เมื่อจำเลยที่ 2 ไม่ได้เป็นหุ้นส่วนกับผู้ตาย จำเลยที่ 2 จึงต้องรับผิดชอบคืนเงินค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทเต็มจำนวนนั้น เป็นข้อที่โจทก์ทั้งสองเพิกหยิบยกขึ้นต่อสู้ในชั้นฎีกา โดยไม่ได้ว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลล่างทั้งสอง ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา 249 วรรคหนึ่ง (เดิม) ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ โจทก์ทั้งสองบรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 โดยทุจริตร่วมมือกันหาประโยชน์จากกองมรดกของผู้ตาย โดยจำเลยที่ 1 นำคลังสินค้าพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายออกให้จำเลยที่ 2 เช่าในราคาเหมาเดือนละ 20,000 บาท ทั้งที่สามารถให้เช่าเก็บข้าวสารได้ไม่น้อยกว่าเดือนละ 500,000 บาท แล้วจำเลยที่ 2 โดยทุจริตร่วมมือกับจำเลยที่ 3 นำคลังสินค้าพิพาทออกให้จำเลยที่ 3 เช่าช่วงในอัตราเดือนละ 524,880 บาท โดยสัญญาเช่าคลังสินค้าพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 เป็นการทำสัญญาโดยกลฉ้อฉลและรู้ว่าจำเลยที่ 1 กระทำไปโดยไม่มีอำนาจ ทำให้กองมรดกของผู้ตายได้รับความเสียหาย ซึ่งตามคำบรรยายฟ้องของโจทก์ทั้งสองเห็นได้ว่าเป็นการกล่าวอ้างว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 นำเอาคลังสินค้าพิพาทไปให้จำเลยที่ 3 เช่าเพื่อแสวงหาประโยชน์จากทรัพย์สินมรดกของผู้ตายร่วมกันโดยไม่มีสิทธิที่จะกระทำได้ และยังอ้างว่า สัญญาเช่าคลังสินค้าพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 เป็นการกระทำโดยกลฉ้อฉล กรณีตาม

คำฟ้องจึงมีเหตุอันควรเชื่อว่าสัญญาเช่าคลังสินค้าพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 เป็นการทำขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานในการทำสัญญาให้จำเลยที่ 3 เช่าช่วงคลังสินค้าพิพาท โดยจำเลยที่ 1 และที่ 2 ไม่มีเจตนาที่จะผูกพันชำระค่าเช่าต่อกัน ทั้งหากจะฟังว่าสัญญาเช่าคลังสินค้าพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 มีผลผูกพันกันตามข้อสัญญา กรณีก็ต้องนับว่าค่าเช่าซึ่งจำเลยที่ 2 ต้องชำระแก่จำเลยที่ 1 ดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิเหนือคลังสินค้าพิพาทและถือเป็นค่าใช้จ่ายซึ่งจำเลยที่ 2 มีสิทธินำไปหักทอนออกจากค่าเช่าช่วงคลังสินค้าพิพาทซึ่งจำเลยที่ 2 ต้องรับผิดชอบแก่โจทก์ทั้งสอง และเมื่อโจทก์ทั้งสองฟ้องบังคับให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันคืนเงินค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทที่ได้รับจากจำเลยที่ 3 แล้ว การจะบังคับให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 คืนเงินค่าเช่าในส่วนนี้อีก ย่อมเป็นการบังคับให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 รับผิดชอบซ้ำซ้อนกันในมูลหนี้เดียวกัน ดังนั้น โจทก์ทั้งสองจึงไม่อาจขอให้บังคับจำเลยที่ 1 และที่ 2 รับผิดชอบเงินค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทในส่วนนี้อีก จำเลยที่ 1 และที่ 2 คงต้องรับผิดชอบเงินค่าเช่าคลังสินค้าพิพาททั้งหมดเป็นเงิน 10,502,184.33 บาท แก่โจทก์ทั้งสองเท่านั้น ปัญหาข้อนี้ แม้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ไม่ได้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ แต่ถือเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยให้ถูกต้องได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246 และ 247 (เดิม)

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้เพิกถอนสัญญาเช่าระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 และสัญญาเช่า (เช่าช่วง) ระหว่างจำเลยที่ 2 กับจำเลยที่ 3 ให้จำเลยทั้งสามขนย้ายทรัพย์สินออกจากคลังสินค้าทั้งสองหลัง ส่งมอบการครอบครองคลังสินค้าคืนแก่โจทก์ทั้งสองในฐานะผู้จัดการมรดกของผู้ตาย กับให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน 21,250,320 บาท และค่าเสียหายอีกเดือนละ 544,880 บาท จนกว่าจำเลยทั้งสามจะส่งมอบคลังสินค้าทั้งสองหลังคืนแก่โจทก์ทั้งสองในสภาพเรียบร้อย หากจำเลยทั้งสามไม่ส่งมอบคืน ให้ถือเอาคำพิพากษาเป็นการแสดงเจตนาของจำเลยทั้งสามในการส่งมอบ โดยให้จำเลยทั้งสามรับผิดชอบในบรรดาความเสียหายและค่าใช้จ่าย จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันชำระเงิน 11,078,267 บาท แก่โจทก์ทั้งสองในฐานะผู้จัดการมรดกของนางสาวสิริพร ผู้ตาย พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 28 เมษายน 2552 ไปจนกว่าจะชำระเสร็จ กับให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ทั้งสอง โดยกำหนดค่าทนายความ 20,000 บาท เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนตามจำนวนทุนทรัพย์ที่โจทก์ทั้งสองขณะคดี ยกฟ้องจำเลยที่ 3 ค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างโจทก์ทั้งสองกับจำเลยที่ 3 ให้เป็นพับ ค่าขออื่นให้ยก โจทก์ทั้งสองจำเลยที่ 1 และที่ 2 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันชำระเงิน 10,017,440.30 บาท แก่โจทก์ทั้งสองในฐานะผู้จัดการมรดกของนางสาวสิริพร ผู้ตาย โดยไม่ต้องชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ทั้งสอง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ทั้งสอง จำเลยที่ 1 และที่ 2 ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า โจทก์ทั้งสองเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับนางสาวสิริพร ผู้ตาย โดยมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 12 คน ส่วนจำเลยที่ 2 เป็นหลานของจำเลยที่ 1 ผู้ตายถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2550 ภายหลังผู้ตายถึงแก่ความตาย โจทก์ทั้งสองยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายต่อศาลจังหวัดนครสวรรค์ จำเลยที่ 1 ยื่นคำร้องคัดค้าน ศาลจังหวัดนครสวรรค์มีคำสั่งตั้งโจทก์ทั้งสองและจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายร่วมกัน ศาลอุทธรณ์

และศาลฎีกาโดยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8834/2556 พิพากษายืน ระหว่างพิพาทกันในคดีร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย จำเลยที่ 1 เป็นโจทก์ฟ้องโจทก์ทั้งสองเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัด นครสวรรค์มีให้เกี่ยวข้องกับทรัพย์มรดกของผู้ตายโดยอ้างว่าผู้ตายอยู่กินกับโจทก์ (จำเลยที่ 1 ในคดีนี้) ฉันทูสาวในลักษณะรักร่วมเพศและประกอบธุรกิจร่วมกัน โจทก์ (จำเลยที่ 1 ในคดีนี้) จึงมีสิทธิในทรัพย์มรดกของผู้ตายทั้งหนึ่งและอีกทั้งหนึ่งผู้ตายทำพินัยกรรมยกให้โจทก์ (จำเลยที่ 1 ในคดีนี้) แล้ว ศาลฎีกาโดยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 579/2559 พิพากษาว่า ทรัพย์ตามบัญชีทรัพย์ รายการที่ 1 ถึงรายการที่ 11 และรายการที่ 16 ถึงรายการที่ 21 ซึ่งรวมถึงคลังสินค้าที่พิพาทในคดีนี้ เป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ (จำเลยที่ 1 ในคดีนี้) ทั้งหนึ่ง ครั้นวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2552 จำเลยที่ 1 ทำสัญญาให้จำเลยที่ 2 เช่าคลังสินค้าพิพาทหลังที่ 2 พื้นที่ 3,600 ตารางเมตร สามารถเก็บข้าวสาร ได้ 145,800 กระสอบ และคลังสินค้าพิพาทหลังที่ 3 พื้นที่ 2,880 ตารางเมตร สามารถเก็บข้าวสาร ได้ 116,640 กระสอบ รวม 2 หลัง ในอัตราเหมาเดือนละ 20,000 บาท จากนั้นวันที่ 28 เมษายน 2552 จำเลยที่ 2 ทำสัญญาให้จำเลยที่ 3 เช่าช่วงคลังสินค้าพิพาททั้งสองหลังในอัตรากระสอบละ 2 บาทต่อเดือน โจทก์ทั้งสองอ้างว่าจำเลยทั้งสามร่วมทำสัญญาเช่าคลังสินค้าพิพาทโดยรู้ว่าจำเลยที่ 1 ไม่มีสิทธิในคลังสินค้าพิพาท ทำให้โจทก์ทั้งสองและกองมรดกของผู้ตายต้องขาดรายได้จาก ค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทตามสัญญาเช่าระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 เดือนละ 20,000 บาท และ ตามสัญญาเช่าช่วงระหว่างจำเลยที่ 2 กับจำเลยที่ 3 เดือนละ 524,880 บาท รวมเป็นเงิน 544,880 บาท ต่อเดือน โจทก์ทั้งสองจึงฟ้องขอให้เพิกถอนสัญญาเช่าคลังสินค้าพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 และสัญญาเช่าช่วงคลังสินค้าพิพาทระหว่างจำเลยที่ 2 กับจำเลยที่ 3 พร้อมทั้งขับไล่ จำเลยทั้งสามออกจากคลังสินค้าพิพาท และให้ร่วมกันชำระคืนเงินค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทเดือนละ 544,880 บาท นับแต่วันทำสัญญาเช่าช่วงถึงวันฟ้องเป็นเงินรวม 21,250,320 บาท และค่าเช่า เดือนละ 544,880 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป แต่จำเลยทั้งสามปฏิเสธความรับผิดชอบ ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยในประการแรกตามฎีกาของจำเลยที่ 1 และที่ 2 มีว่า โจทก์ทั้งสองมีอำนาจฟ้องขอให้ บังคับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ชำระค่าเสียหายตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงในทางพิจารณาจะ รับฟังเป็นยุติว่า จำเลยที่ 1 เคยเป็นโจทก์ฟ้องโจทก์ทั้งสองเป็นจำเลยอ้างว่า จำเลยที่ 1 มีกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์มรดกทั้งหมดของผู้ตาย โดยจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของรวมในทรัพย์มรดกดังกล่าวทั้งหนึ่งและ เป็นผู้รับมรดกตามพินัยกรรมอีกทั้งหนึ่ง และศาลฎีกาโดยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 579/2559 พิพากษาว่า ทรัพย์มรดกของผู้ตายบางรายการซึ่งรวมถึงคลังสินค้าพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย ที่ 1 ทั้งหนึ่ง ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงก็ปรากฏว่าโจทก์ทั้งสองกล่าวบรรยายฟ้องอ้างว่าคลังสินค้าพิพาท เป็นทรัพย์มรดกของผู้ตาย และจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายมีเจตนาทุจริตร่วมกับ จำเลยที่ 2 แสวงหาประโยชน์จากกองมรดกของผู้ตาย โดยนำคลังสินค้าพิพาทไปให้จำเลยที่ 2 เช่า ในราคาต่ำเดือนละ 20,000 บาท แล้วให้จำเลยที่ 2 นำไปให้จำเลยที่ 3 เช่าช่วงในราคาเดือนละ 524,880 บาท โดยจำเลยที่ 3 รู้ว่าจำเลยที่ 2 ไม่มีสิทธิในคลังสินค้าพิพาทออกให้เช่า ทำให้ กองมรดกของผู้ตายขาดรายได้ที่ควรได้รับเป็นเวลา 3 ปี 3 เดือน ขอให้ขับไล่จำเลยทั้งสามและ ร่วมกันคืนเงินค่าเช่าดังกล่าวพร้อมค่าเสียหายเป็นรายเดือนจนกว่าจะส่งมอบคลังสินค้าพิพาทคืน ซึ่งถือเป็นคำฟ้องที่มีสภาพแห่งข้อหาเป็นการเรียกเอาทรัพย์มรดกและดอกผลที่เกิดจาก ทรัพย์มรดกของผู้ตายคืนจากจำเลยที่ 1 ผู้จัดการมรดกซึ่งกระทำความผิดหน้าที่ รวมถึงจำเลยที่ 2 และที่ 3 ผู้ร่วมกระทำการโดยทุจริตอันเป็นหน้าที่ของโจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกร่วมของผู้ตาย และเมื่อสิทธิของจำเลยที่ 1 ตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวเพิ่งเกิดขึ้นภายหลังโจทก์ทั้งสองฟ้อง

จำเลยทั้งสามเป็นคดีนี้ ทั้งเป็นสิทธิเพียงบางส่วนในทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ดังนั้น โจทก์ทั้งสองย่อมมีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามปฏิบัติตามชำระหนี้ตามฟ้องได้ ส่วนข้ออ้างในฎีกาที่ว่า จำเลยที่ 1 มีกรรมสิทธิ์ในคลังสินค้าพิพาททั้งหนึ่ง โจทก์ทั้งสองไม่อาจขับไล่จำเลยที่ 1 ก็ปรากฏว่า โจทก์ทั้งสองแถลงขอสละประเด็นดังกล่าว ตามรายงานกระบวนการพิจารณาฉบับลงวันที่ 17 มีนาคม 2560 ของศาลชั้นต้นไปแล้ว และศาลล่างทั้งสองก็ได้พิพากษาบังคับในส่วนนี้ ฎีกาข้อนี้จึงไม่เป็นสาระแก่คดี ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า โจทก์ทั้งสองมีอำนาจฟ้องนั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยในประการต่อไปตามฎีกาของจำเลยที่ 1 และที่ 2 มีว่า ฟ้องโจทก์ทั้งสองขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า โจทก์ทั้งสองฟ้องตั้งประเด็นว่า จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย ร่วมรู้กับจำเลยที่ 2 และที่ 3 หาประโยชน์จากกองมรดกของผู้ตายด้วยการนำคลังสินค้าพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายออกให้จำเลยที่ 2 เข้าในราคาต่ำ แล้วจำเลยที่ 2 นำคลังสินค้าพิพาทออกให้จำเลยที่ 3 เข้าช่วง ทำให้กองมรดกของผู้ตายเสียหาย ต้องขาดรายได้ที่ควรจะได้รับ สภาพแห่งข้อหาตามคำฟ้องของโจทก์ทั้งสองจึงเป็นกรณีที่โจทก์ทั้งสองในฐานะผู้จัดการมรดกของผู้ตายฟ้องอ้างว่าจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกร่วมอีกผู้หนึ่ง นำเอาทรัพย์สินมรดกของผู้ตายไปหาประโยชน์แก่ตนและพวกโดยไม่มีสิทธิ ขอให้บังคับคืนเงินค่าเช่าดังกล่าวแก่กองมรดกของผู้ตายและขับไล่จำเลยทั้งสามจากคลังสินค้าพิพาท อันถือเป็นการฟ้องคดีเกี่ยวกับการจัดการมรดกซึ่งมีอายุความ 5 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1733 วรรคสอง ดังนั้น แม้โจทก์ทั้งสองจะกล่าวบรรยายฟ้องอ้างการกระทำของจำเลยทั้งสามว่า เป็นการทำสัญญาโดยกลฉ้อฉลและละเมิดต่อโจทก์ทั้งสอง กรณีก็ไม่อาจฟังว่าสภาพแห่งข้อหาตามคำฟ้องเป็นมูลคดีละเมิดและกลฉ้อฉลอันมีอายุความ 1 ปี ตามข้ออ้างของจำเลยที่ 1 และที่ 2 และเมื่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 ให้การรับว่าโจทก์ทั้งสองทราบถึงการละเมิดและทราบตัวผู้จะฟ้องต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนก่อนวันที่ 11 เมษายน 2554 และโจทก์ทั้งสองฟ้องคดีนี้ในวันที่ 30 กรกฎาคม 2555 ซึ่งยังไม่เกินกำหนด 5 ปี คดีโจทก์ทั้งสองจึงไม่ขาดอายุความ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษานั้น ศาลฎีกาเห็นด้วยในผล ฎีกาของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยในประการต่อไปตามฎีกาของโจทก์ทั้งสองมีว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 ต้องร่วมกันรับผิดชอบค่าเสียหายต่อโจทก์ทั้งสองเพียงใด เห็นว่า แม้คลังสินค้าพิพาทหลังที่ 2 มีพื้นที่ 3,600 ตารางเมตร สามารถเก็บข้าวสารได้ประมาณ 145,800 กระสอบ ส่วนคลังสินค้าพิพาทหลังที่ 3 มีพื้นที่ 2,880 ตารางเมตร สามารถเก็บข้าวสารได้ประมาณ 116,640 กระสอบ อัตราค่าเช่ากระสอบละ 2 บาทต่อเดือน คิดเป็นค่าเช่าเดือนละ 524,880 บาท และโจทก์ทั้งสองฎีกาอ้างว่าสัญญาเช่าช่วงระหว่างจำเลยที่ 2 กับจำเลยที่ 3 ทำให้กองมรดกของผู้ตายขาดประโยชน์ที่ควรได้รับการเป็นผู้ทำสัญญาให้เช่าโดยตรง การกำหนดค่าเสียหายต้องคำนวณจากสิทธิที่ควรได้รับ มิใช่คำนวณจากเงินค่าเช่าซึ่งจำเลยที่ 3 ชำระให้แก่จำเลยที่ 2 ก็ตาม แต่เมื่อมูลคดีตามฟ้องเป็นกรณีโจทก์ทั้งสองอ้างว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 นำคลังสินค้าพิพาทไปให้เช่าโดยไม่มีสิทธิและขอให้บังคับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ชำระเงินค่าเช่าดังกล่าวคืน มิใช่มูลคดีเรียกค่าเสียหายจากเหตุไม่อาจใช้ประโยชน์จากคลังสินค้าพิพาททั้งสัญญาเช่าคลังสินค้าพิพาทระหว่างจำเลยที่ 2 กับจำเลยที่ 3 ตกลงคิดค่าเช่าตามจำนวนข้าวสารที่นำเข้าเก็บจริงในคลังสินค้าเป็นรายกระสอบอัตรากระสอบละ 2 บาทต่อเดือน โดยคำนวณจากจำนวนข้าวสารคงเหลือซึ่งจำเลยที่ 3 นำเข้าเก็บในคลังสินค้าพิพาทในแต่ละวันของเดือนว่ามีเพียงใด มิได้กำหนดอัตราค่าเช่าตามจำนวนพื้นที่คลังสินค้าในอัตราคงที่ทุกเดือน ดังนั้น การกำหนดให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 คืนเงินค่าเช่าดังกล่าวจึงต้องกำหนดจากจำนวนเงินค่าเช่า

ซึ่งจำเลยที่ 3 ชำระแก่จำเลยที่ 2 หาใช้กำหนดจากจำนวนพื้นที่คลังสินค้าในอัตราคงที่เดือนละ 524,880 บาท ดังข้ออ้างของโจทก์ทั้งสอง และเมื่อข้อเท็จจริงจากทางพิจารณารับฟังเป็นยุติว่า จำเลยที่ 3 ชำระค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 นับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2552 ถึงเดือน มีนาคม 2556 เป็นเงินรวม 21,216,534 บาท และคดีพิพาทอ้างกรรมสิทธิ์ในทรัพย์มรดกของผู้ตาย ศาลฎีกาโดยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 579/2559 พิพากษาว่าทรัพย์มรดกของผู้ตายบางรายการซึ่งมี คลังสินค้าพิพาท 2 หลังรวมอยู่ด้วย เป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 ในฐานะเจ้าของรวมจำนวน กี่หลังนั้น มีผลผูกพันโจทก์ทั้งสอง และจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นคู่ความในคดีดังกล่าว ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 145 วรรคหนึ่ง ดังนั้น โจทก์ทั้งสองจึงมีสิทธิเรียก ให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันคืนเงินค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทซึ่งเป็นดอกผลของทรัพย์มรดกของ ผู้ตายซึ่งจำเลยที่ 1 และที่ 2 ได้รับจากจำเลยที่ 3 เพียงกี่หลังเท่านั้น และเมื่อข้อเท็จจริงได้ความ จากทางนำสืบของคู่ความทั้งสองฝ่ายว่า ค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทซึ่งจำเลยที่ 3 ชำระแก่จำเลยที่ 2 เป็นเงินทั้งสิ้น 21,216,534 บาท โจทก์ทั้งสองจึงมีสิทธิเรียกให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันคืนเงิน ค่าเช่าดังกล่าวเป็นเงิน 10,608,267 บาท ข้อที่โจทก์ทั้งสองฎีกาว่า ค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทซึ่ง จำเลยที่ 2 ได้รับจากจำเลยที่ 3 ถือเป็นเงินได้พึงประเมิน ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (5) ต้อง เสียภาษีในอัตราร้อยละ 1 มิใช่ในอัตราร้อยละ 10 ตามคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏจากใบสำคัญจ่ายว่า ในการชำระค่าเช่าคลังสินค้าพิพาททุกคราว จำเลยที่ 3 จะ หักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 1 การที่ศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยที่ 3 หักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 10 คิดเป็นเงินรวม 1,060,826.70 บาท แล้วนำไปหักทอนกับค่าเช่าคลังสินค้าพิพาท จึงเป็นการไม่ถูกต้อง ศาลฎีกาเห็นควรแก้ไขให้ถูกต้อง และเมื่อคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 1 แล้วคิดเป็นเงิน 106,082.67 บาท เมื่อนำไปหักทอนกับค่าเช่าซึ่งจำเลยที่ 1 และที่ 2 ต้องรับผิดชอบแล้ว คงเป็นเงินซึ่ง จำเลยที่ 1 และที่ 2 ต้องร่วมกันรับผิดชอบจำนวน 10,502,184.33 บาท ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้ จำเลยที่ 1 และที่ 2 รับผิดชอบเงินค่าเช่าในส่วนนี้จำนวน 9,547,440.30 บาท นั้น ศาลฎีกาไม่ เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ทั้งสองในข้อนี้ฟังขึ้นบางส่วน ส่วนฎีกาของโจทก์ทั้งสองที่ว่า จำเลยที่ 1 นำคลังสินค้าพิพาทออกให้เช่าในฐานะทายาทตามพินัยกรรม (ผู้รับพินัยกรรม) เงินค่าเช่าต้องกลับ เข้าสู่กองมรดกของผู้ตาย สิทธิของจำเลยที่ 1 ตามคำพิพากษาศาลฎีกาต้องไปว่ากล่าวกันใน ภายหลัง และหากจำเลยที่ 1 มีสิทธิทั้งหนึ่งในค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทก็ควรมีสิทธิได้รับจากค่าเช่า ซึ่ง จำเลยที่ 2 ชำระให้แก่จำเลยที่ 1 ทั้งความเป็นหุ้นส่วนก็เป็นเรื่องเฉพาะตัว เมื่อจำเลยที่ 2 ไม่ได้เป็น หุ้นส่วนกับผู้ตาย จำเลยที่ 2 จึงต้องรับผิดชอบเงินค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทเต็มจำนวนนั้น เห็นว่า เป็น ข้อที่โจทก์ทั้งสองเพิกขมวดขึ้นต่อสู้ในชั้นฎีกา โดยไม่ได้ว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลล่างทั้งสอง ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง (เดิม) ศาลฎีกาไม่รับ วินิจฉัยในข้อนี้ ปัญหาว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 ต้องร่วมกันคืนเงินตามสัญญาเช่าคลังสินค้าพิพาท ระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 กี่หลัง เป็นเงิน 470,000 บาท แก่โจทก์ทั้งสองหรือไม่ เห็นว่า โจทก์ทั้งสองกล่าวบรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 โดยทุจริตร่วมมือกันหาประโยชน์จาก กองมรดกของผู้ตาย โดยจำเลยที่ 1 นำคลังสินค้าพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายออกให้จำเลย ที่ 2 เช่าในราคาเหมาเดือนละ 20,000 บาท ทั้งที่คลังสินค้าพิพาทสามารถให้เช่าเก็บค่าเช่าได้ไม่ น้อยกว่าเดือนละ 500,000 บาท แล้วจำเลยที่ 2 โดยทุจริตร่วมมือกับจำเลยที่ 3 นำคลังสินค้า พิพาทออกให้จำเลยที่ 3 เช่าช่วงในอัตราเดือนละ 524,880 บาท โดยสัญญาเช่าคลังสินค้าพิพาท

ระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 เป็นการทำสัญญาโดยกลฉ้อฉล และรู้ว่าจำเลยที่ 1 กระทำไปโดยไม่มีอำนาจ ทำให้กองมรดกของผู้ตายได้รับความเสียหาย ซึ่งตามคำบรรยายฟ้องของโจทก์ทั้งสอง เห็นได้ว่าเป็นการกล่าวอ้างว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 นำเอาคลังสินค้าพิพาทไปให้จำเลยที่ 3 เช่าเพื่อแสวงหาประโยชน์จากทรัพย์สินมรดกของผู้ตายร่วมกันโดยไม่มีสิทธิที่จะกระทำได้ และยังอ้างว่าสัญญาเช่าคลังสินค้าพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 เป็นการกระทำโดยกลฉ้อฉล กรณีตามคำฟ้องจึงมีเหตุอันควรเชื่อว่าสัญญาเช่าคลังสินค้าพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 เป็นการทำขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานในการทำสัญญาให้จำเลยที่ 3 เช่าช่วงคลังสินค้าพิพาท โดยจำเลยที่ 1 และที่ 2 ไม่มีเจตนาที่จะผูกพันชำระค่าเช่าต่อกัน ทั้งหากจะฟังว่าสัญญาเช่าคลังสินค้าพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 มีผลผูกพันกันตามข้อสัญญา กรณีก็ต้องนับว่าค่าเช่าซึ่งจำเลยที่ 2 ต้องชำระแก่จำเลยที่ 1 ดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิเหนือคลังสินค้าพิพาทและถือเป็นค่าใช้จ่ายซึ่งจำเลยที่ 2 มีสิทธินำไปหักทอนออกจากค่าเช่าช่วงคลังสินค้าพิพาทซึ่งจำเลยที่ 2 ต้องรับผิดชอบแก่โจทก์ทั้งสอง และเมื่อโจทก์ทั้งสองฟ้องบังคับให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันคืนเงินค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทที่ได้รับจากจำเลยที่ 3 แล้ว การจะบังคับให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 คืนเงินค่าเช่าในส่วนนี้อีก ย่อมเป็นการบังคับให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 รับผิดชอบซ้ำซ้อนกันในมูลหนี้เดียวกัน ดังนั้น โจทก์ทั้งสองจึงไม่อาจขอให้บังคับจำเลยที่ 1 และที่ 2 รับผิดชอบเงินค่าเช่าคลังสินค้าพิพาทในส่วนนี้อีก จำเลยที่ 1 และที่ 2 คงต้องรับผิดชอบเงินค่าเช่าคลังสินค้าพิพาททั้งหมดซึ่งเป็นเงิน 10,502,184.33 บาท แก่โจทก์ทั้งสองเท่านั้น ปัญหาข้อนี้ แม้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ไม่ได้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ แต่ถือเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยให้ถูกต้องได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246 และ 247 (เดิม) ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยเป็นบางส่วน ฎีกาของโจทก์ทั้งสองในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันชำระเงิน 10,502,184.33 บาท แก่โจทก์ทั้งสองในฐานะผู้จัดการมรดกของนางสาวสิริพร ผู้ตาย ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

องค์คณะ

ประสิทธิ์ เจริญถาวรโกคา · สุพิศ ปราณีตพลกรัง · อนันต์ แสนคุ้ม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2026/2563>